

**European
University Cyprus**

LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

Κοινωνική οικονομία, Κοινωνική επιχειρηματικότητα και Μετανάστευση εν καιρώ κρίσης

Νίκος Σώζος, Εκπαιδευτής Κοινωνικής
Εργασίας, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

REPUBLIC OF CYPRUS
MINISTRY OF INTERIOR
SOLIDARITY FUNDS

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ, ΠΡΟΟΔΟΣ, ΕΥΗΜΕΡΙΑ - SOLIDARITY, PROGRESS, PROSPERITY

Η Δράση «Οργάνωση Συνεδρίων σχετικά με τη βελτίωση των διαδικασιών ένταξης» (Δράση Ε1, Ευρωπαϊκά Ταμεία Αλληλεγγύης, Ετήσιο Πρόγραμμα 2012) υλοποιείται με τη συγχρηματοδότηση των Ευρωπαϊκών Ταμείων Αλληλεγγύης (95%) και της Κυπριακή Δημοκρατία (5%)

Κοινωνική Οικονομία

- Ο όρος «κοινωνική οικονομία» αναφέρεται σε ένα συγκεκριμένο τμήμα της Οικονομίας το οποίο συμμετέχει στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών παράλληλα με τις ιδιωτικές εταιρείες και τους οργανισμούς του δημοσίου τομέα (κράτος). Η Κοινωνική Οικονομία ιστορικά αποτελείται από 4 βασικές κατηγορίες:

- Συνεταιρισμούς,
- Αλληλασφαλιστικές εταιρείες
- Ενώσεις
- Ιδρύματα (Κοινωνική Επιχειρηματικότητα)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2013)

Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2013) δίνει στον όρο «κοινωνική επιχείρηση» το ακόλουθο περιεχόμενο:

«ένας φορέας της κοινωνικής οικονομίας, του οποίου πρωταρχικός στόχος είναι όχι η δημιουργία κερδών για τους ιδιοκτήτες ή τους εταίρους της αλλά η ύπαρξη θετικού κοινωνικού αντίκτυπου.

Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (συνέχεια)

Δραστηριοποιείται στην αγορά παρέχοντας αγαθά και υπηρεσίες με επιχειρηματικό και καινοτόμο τρόπο, και χρησιμοποιεί τα κέρδη κυρίως για κοινωνικούς σκοπούς. Υπόκειται σε υπεύθυνη και διαφανή διαχείριση, ιδίως ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή εργαζομένων, καταναλωτών και παραγόντων που επηρεάζονται από τις εμπορικές της δραστηριότητες»

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2013)

Micro-Credit / Μικρό-Πίστωση

- Η παροχή πολύ μικρών δανείων σε φτωχούς όπου δεν έχουν την δυνατότητα εξασφάλισης του δανείου με σταθερά εισοδήματα ή άλλες εξασφαλίσεις.
- Muhammad Yunus-Grameen Bank, Βραβείο Νόμπελ για την Ειρήνη το 2006

Θεμελιώδης Δεδομένα για την Λειτουργία Μικρό Πιστώσεων

- Οι Φτωχοί διακατέχονται από αμείωτη επιθυμία και έμφυτη ικανότητα να αναδυθούν από την φτώχεια (γι' αυτούς και για χάρη των παιδιών τους).
- Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κάνουν διακρίσεις εις βάρος των Φτωχών.
- Οι Φτωχοί μπορούν να διατηρήσουν εξυπηρετούμενα δάνεια μέσα από ένα σύστημα αμοιβαίας ευθύνης.

Θεμελιώδης Δεδομένα για την Λειτουργία Μικρό Πιστώσεων (συνέχεια)

- Η παροχή μικρό-δανείων (micro-credit) επιτρέπουν τους φτωχούς να απομακρυνθούν από την φτώχεια με αξιοπρέπεια.
- Στις αναπτυσσόμενες χώρες, οι αυτό-εργοδοτούμενοι αποτελούν το 50% ή και περισσότερο από το εργατικό δυναμικό της χώρας. Οι φτωχοί ήδη κατέχουν το επιχειρηματικό πνεύμα καθώς και δεξιότητες επιβίωσης. Η παροχή μικρό δανείων επιτρέπει την παραγωγική έκφραση σε επιχειρηματικούς όρους αυτό που ήδη κατέχουν. Woller & Woodworth (2001).

Micro-Credit Μικρό-πίστωση ως μέσο για Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

- Αρκετές αναπτυσσόμενες οικονομίες όπως της Μπαγκλαντές, Ινδίας και της Ινδονησίας υιοθέτησαν το μέτρο των Μικρό Πιστώσεων ως εργαλείο για την οικονομική ανάπτυξη και την μείωση της φτώχειας. Η υιοθέτηση του μέτρου είχε σημαντικές θετικές επιδράσεις όπως την βελτίωση των αγροτικών υποδομών, την δημιουργία νέων αγορών στις αγροτικές περιοχές και το πιο σημαντικό την δημιουργία μιας νέας τάξη μικρό –επιχειρηματιών, Mondal (2012).

Κοινωνική Επιχειρηματικότητα- Επιδράσεις

- Δημιουργία Κοινωνικής και Οικονομικής Αξίας
- Δημιουργία ευκαιριών αυτό-εργοδότησης
- Ευρεσιτεχνία και η δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών
- Δημιουργία κοινωνικού κεφαλαίου
- Ανάπτυξη ίσων ευκαιριών

Jain (2012)

Εμπόδια για την ανάπτυξη επιχειρηματικότητας από πρόσφυγες

- Τα εμπόδια είναι
 - Μειωμένες ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και στην ανάπτυξη επιχειρηματικότητας
 - Ανθρώπινο κεφάλαιο και η δημιουργία άτυπων κοινωνικών δικτύων
 - Κοινωνικό περιβάλλον & θεσμοί της χώρας

Wauters & Lambrecht, (2008)

ΘΕΤΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ

- Η Θετική Απόκλιση βασίζεται στην παρατήρηση ότι σε κάθε κοινότητα υπάρχουν κάποια άτομα ή ομάδες ατόμων όπου οι ασυνήθιστες συμπεριφορές τους ή ακόμη και στρατηγική που ακολουθούν για την ζωή, τους επιτρέπει να βρίσκουν καλύτερες λύσεις στα προβλήματα (χωρίς να υπερτερούν στην πρόσβαση εφοδίων), σε αντιπαράθεση με την πλειοψηφία των συνομηλίκων τους.

Η προσέγγιση της Θετικής Απόκλισης

- Η θετική Απόκλιση επικεντρώνεται στις λύσεις των προβλημάτων προωθώντας την τροποποίηση συμπεριφοράς και την κοινωνική αλλαγή με την επισήμανση υπαρκτών & εφικτών προς όλους λύσεων εξασφαλίζοντας την αειφόρο κοινωνική πρόοδο.

Μελέτη Χώρας για την επίδραση των Μικρό-Πιστώσεων στην Οικονομία: Η περίπτωση της Μαλαισίας.

- Ο Al-Mamum et al (2012) παρουσιάζει μια μελέτη της Μαλαισίας όσον αφορά τις επιδράσεις της παροχής μικρό-πιστώσεων (micro-credit) στην μείωση της φτώχειας και την ανάπτυξη στην χώρα.
- Η Amanah Ikhtiar Malaysia (AIM) είναι ο μεγαλύτερος χρηματοπιστωτικός οργανισμός μικρό-πιστώσεων της Μαλαισίας. Από την ίδρυση το 1987 η AIM παρείχε 530 εκατομμύρια Ευρώ σε μικρό δάνεια σε 262,000 δανειστές. Η AIM διεκδικεί το καλύτερο ποσοστό εξυπηρετούμενων δανείων στο 99.%!

Μελέτη Χώρας για την επίδραση των Μικρό-Πιστώσεων στην Οικονομία: Η περίπτωση της Μαλαισίας (συνέχεια)

- Το 1990 ο δείκτης φτώχειας στην χώρα ήταν στο 16.5 % και το 2007 μειώνεται στο 3.6 %.
- Σημαντική αύξηση των μηνιαίων εισοδημάτων των μελών της AIM
- Παλιά μέλη της AIM παρουσίασαν διπλάσιο εισόδημα από νέα μέλη της AIM
- Αύξηση της ακίνητης περιουσίας των δανειζομένων της AIM.

Κοινωνικό Περιβάλλον & Μετανάστες

- Μέσα από μια συγκριτική μελέτη Ολλανδίας – Η.Π.Α. όσον αφορά τις επιδράσεις του κοινωνικού περιβάλλοντος, ο Sahin et al. (2011) παρουσίασε τους εξής καθοριστικούς παράγοντες για την επιχειρηματική δραστηριότητα των μεταναστών:

Καθοριστικοί παράγοντες για την ανάπτυξη επιχειρηματική δραστηριότητα από τους μετανάστες

- Πρόσβαση σε κεφάλαιο
- Συμβουλευτική από Μέντορες
- Δημιουργία Κοινωνικών Δικτύων

Sahin et al. (2011)

Βιβλιογραφία

Al-Mamun, A. , Malarvizhi, C., Hossain, S. & Tan, S. (2012). Examining the Effect of Microcredit on Poverty in Malaysia. ASEAN Economic Bulletin, 29 (1), 15-28.

Jain, M. (2012). Social Entrepreneurship- Using Business Methods to Solve Social Problems: The Case of Kotwara. Decision, 39(3), 168-177.

Βιβλιογραφία (συνέχεια)

- Mondal, W. (2012). Microcredit as a Tool for Rural Development: A Case Study of Malaysia. *Journal of Business Case Studies*, 8(1), 87-94.
- Positive Deviance:
<http://www.positivedeviance.org>
- Sahin, M., Nijkamp, P., & Stough, R. (2011). Impact of urban conditions on firm performance of migrant entrepreneurs: a comparative Dutch-US study. *Annals Of Regional Science*, 46(3), 661-689.

Βιβλιογραφία (συνέχεια)

- Wauters, B., & Lambrecht, J. (2008). Barriers to Refugee Entrepreneurship in Belgium: Towards an Explanatory Model. *Journal Of Ethnic & Migration Studies*, 34(6), 895-915.
- Woller, G., & Woodworth, W. (2001). Microcredit as a Grass-Roots Policy for International Development. *Policy Studies Journal*, 29 (2), 267-282.

Βιβλιογραφία (συνέχεια)

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2013). Κοινωνική οικονομία και κοινωνική επιχειρηματικότητα. Οδηγός για την Κοινωνική Ευρώπη | Τεύχος 4

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

SOLIDARITY FUNDS

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ, ΠΡΟΟΔΟΣ, ΕΥΗΜΕΡΙΑ - SOLIDARITY, PROGRESS, PROSPERITY

Η Δράση «Οργάνωση Συνεδρίων σχετικά με τη βελτίωση των διαδικασιών ένταξης» (Δράση Ε1, Ευρωπαϊκά Ταμεία Αλληλεγγύης, Ετήσιο Πρόγραμμα 2012) υλοποιείται με τη συγχρηματοδότηση των Ευρωπαϊκών Ταμείων Αλληλεγγύης (95%) και της Κυπριακή Δημοκρατία (5%)